

I. 68-1.132.

15

BINNENLANDSE VEILIGHEITSDIENST.

No. 107687.

DIENSTGEHEIM.

WEEKOVERZICHT.

Nr. 16/1951.

Verzonden aan:

Z.E. de Minister-President.
Z.E. de vice Minister-President.
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken.
Z.E. de Minister v. Justitie.
Z.E. de Minister v. Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen, t.a.v. Mr. Schölvink.
De Heer Hoofd G.2b v.d. Generale Staf.
De Heer Hoofd M.I.D., Marinestaf.

Verzonden op:

Alle Politieverbindingen.

1 Mei 1951

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 1.

G R O E P I .

COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

<u>Gemeente</u>	<u>Datum</u>	<u>Aanwezig/ Zaalcap.</u>	<u>Stemming</u>	<u>Sprekers</u>	
Amersfoort	30/3	70/200	kalm	A.D. Schoonen- berg	Openb. verg. mmv. Zangkoor Morgenrood
Schoonoord Gem. Sleen	30/3	76/--	--	H. Gortzak	Openb. verg. Ond: Prijs- verhoging door oorlogs- voorbereiding
Hilversum	6/4	300/400	rustig	H. Gortzak	Openb. verg. mmv. Zangkoor Morgenrood en Wija Gramberg (declamatie) Ond: Geen ka- nonnen maar boter
Oude Peke- la	8/4	80/--	--	verm. H. Schuur	Waarheid- Filmtournee

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

In het kader van het Waarheid-Filmtournee werd in Oude Pekela de Russische film "Partisanen van de Spoorwegen" vertoond. Na afloop van deze bijeenkomst werd een collecte gehouden voor de stakende D.U.W.-arbeiders te Heerenveen.

D I E N S T G E H E I M .

W.O. 16/1951, blz. 2.

Het besprokene had voornamelijk betrekking op de lonen en prijzen. Van de gelegenheid om vragen te stellen werd ruim gebruik gemaakt.

In de zaal te Amersfoort was een spandoek aangebracht met de leuze "Geen kanonnen, maar boter".

Wederom was de belangstelling vrij groot.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

De lonen van de arbeiders en de minimale winst van de kleine middenstanders houden geen gelijke tred met de enorme prijsstijgingen van de noodzakelijke levensbehoeften, aldus H. GORTZAK. Noeh de "Joekes-gulden", noch de 5% loonsverhogingen hebben de nood in de arbeidersklasse gelenigd. Momenteel wordt er niet meer aan sociale voorzieningen, gezondheidszorg en onderwijs gedacht, omdat het geld besteed wordt om een oorlog voor te bereiden, zo werd betoogd.

In zijn te Hilversum gehouden rede, deelde Gortzak mede, dat verschillende bedrijven door de jongste prijsstijgingen behoorlijke winsten hebben gemaakt. Zo heeft Albert Heijn door de verhoging van de suikerprijs kans gezien f.5.000.000.- winst te maken en, zo voegde spreker hier met nadruk aan toe, hoewel de regering daarvan op de hoogte is, zijn er geen maatregelen genomen.

Tenslotte wekte Gortzak op tot eenheid van actie tegen de prijsstijgingen en om desnoods gebruik te maken van het recht van staking. Elders werd opgewekt een loonsverhoging van 10% te eisen ter handhaving van het levenspeil.

A.D. Schoonenberg beperkte zich door enkele oude eisen te stellen, als uittreding uit het Atlantisch Pact en terugtrekking van de Nederlandse strijdkrachten uit Korea.

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 3.

=====

G R O E P II .

=====

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
----------	-------	-----------------------	----------	----------

Emmer Com- pascuum	17/3	80/250	--	W.de Jong
-----------------------	------	--------	----	-----------

Feestelijke Pro- paganda-avond, mmv. Mandoline- club "Vrijheid en Vriendschap" en de toneelver. "Nieuw Leven"

Spreekster merkte o.m. op, dat het Amerikaanse groot-
kapitaal aanstalten maakt om een nieuwe wereldoorlog te ont-
ketenen. De Hitlerklik wordt weer in het zadel gezet en de
kans gegeven om een "Wehrmacht" op te bouwen. De arbeiders
in de gehele wereld echter worden zich bewust van hun kracht
en macht. In de Sovjet Unie hebben zij vaste grond onder de
voeten en men vreest, dat deze macht zich zal gaan uitbreiden.
Deze uitbreiding zal komen, echter niet door wapengeweld,
maar door klassebewustwording van de arbeiders zelf.

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 4.

G R O E P II .

VREDESACTIE.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
's-Graven- hage	4/4	100/+80	--	J. Horsmeier Vredesverg. J. de Leeuwe
Oude Peke- la	10/4	---/--	--	C. E. Kooyman- Oprichtingsverg. v. d. Kley

Horsmeier deelde o.m. mede, dat in navolging van het Nederlandse leger, dat als onderdeel van de oorlogsvoorbereiding in Maart j.l. de operatie "Crescendo" uitvoerde, de Nederlandse Vredesraad van 28 April tot 5 Mei 1951 de vredesoperatie "Crescendo" organiseert. Alle vredesstrijders in Nederland zullen dan op Koninginnedag, op 1 Mei en op de bevrijdingsdag, handtekeningen verzamelen onder de oproep van de wereldvredesraad voor een vredesverdrag, tussen de "Grote Vijf".

De abonné's van het weekblad "Vrede" hebben in de week van 8 tot 15 April '51 een enveloppe ontvangen met het opschrift: "Wat is de vrede U waard?". Het resultaat van deze geldinzameling is bestemd voor het te vormen vredesfonds van f.10.000.---

De Leeuwe merkte op, dat binnenkort vanuit Amsterdam een manifest zal worden verspreid, waarin enige prominente namen voorkomen. Bij de komende grote handtekeningen-actie zou de federalistische beweging met het Haags vredescomité samenwerken.

Aan de uitgang werd ten behoeve van het vredesfonds een opendoek-collecte gehouden.

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 5.

Te Oude Pekela gaf Kooyman-van den Kley het bekende verslag van haar reis naar het 2e. Wereldvredecongres te Warschau.

Aan het slot gaf één persoon zich op voor het te Oude Pekela te vormen vredescomité.

=====

G R O E P II .

=====

ARBEIDERS BOND VOOR CULTUUR.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Rotterdam	18/3	200/400	rustig	-- Feestavond in "Ons Huis"
Rotterdam	21/3	250/418	--	-- idem in "Odeon"
Rotterdam	25/3	400/1423	rustig	-- Zangersfeest in het "Ahoy"-gebouw
Rotterdam	25/3	1423/1423	rustig	-- Bonte avond in het "Ahoy"-gebouw

De bijeenkomsten werden belegd in het kader van het A.B.C.-festival. Politieke redevoeringen werden niet gehouden.

In de zalen van "Ons Huis" en het "Ahoy"-gebouw waren spandoeken aangebracht met de leuzen: "Alles voor de vrede", "Vrede en Opbouw" en "Vrede". In de foyer van "Odeon" was een boekenstand van "Pegasus".

De medewerkers van deze avonden waren: Rosa Serlier (vi-ool), Kitty Groenendaal (piano), Monte Mario (tenor), Accordeon-orkest "Progressio", Reinoud Anders (hum.voordracht), Thea Fakkeldy (sopraan), Mr. Paranto (pochelaar), Lion Contran (piano)

DIENSTGEHEIM

W.O.16/1951, blz. 6.

Willy Vervoort en Tonny Boucher (kleinkunst) en het Dansorkest o.l.v. C.A. van der Graaf.

Aan het zangersfeest in het "Ahoy"-gebouw namen deel het muzikaal kwartet o.l.v. Max Swaan, het gem.zangkoor "De Dageraad" en de arbeiderszangkoren "Morgenrood" uit Dordrecht, Leiden, Rotterdam en Utrecht.

"Morgenrood"-Leiden werd als beste koor gekwalificeerd.

In Odeon vond de vertoning plaats van de film "Muizen en Mannen".

Na afloop van de bonte avond was er gelegenheid tot dansen.

=====

G R O E P III .

=====

VERENIGING NEDERLAND - U.S.S.R..

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Gouda	3/4	15/100	lauw	W.Swart	Sportcauserie
's-Gravenhage	3/4	125/125	--	R.Kogenhop- Huig	Verslagverg.mmv. "De Jonge Garde"
Culemborg	5/4	29/80	---	Ph.J.M.van Staveren-v. Demen L.P.J.Braat	Verslagverg. Vert.v.d.Russische film: "Een machtig voor- beeld"
Halfweg	6/4	50/120	rustig	W.Hulst A.v.Dijk- Stol	Verslagverg. Vert.v.d.Russische film: "Een machtig voor- beeld"

D I E N S T G E H E I M

W.O. 16/1951, blz. 7.

Volgens Swart wordt in de Sovjet Unie de massasport beoefend en hier in het Westen de "kapitalistische sport".

Gevraagd werd, waarom de Sovjet-athleten in het buitenland zo goed bewaakt worden en zich met niemand bemoeien. Het antwoord luidde: "Dit is in hoofdzaak de schuld van journalisten. De Russische taal is moeilijk en er zijn maar heel weinig Russen, die Duits of Engels spreken. Wanneer zij door de journalisten zouden worden geïnterviewd, zouden als gevolg van de taalmoeilijkheden onware verhalen in de kranten komen.

In de zaal te Culemborg waren de Nederlandse vlag en een partijvlag aangebracht. Daartussen een portret van Stalin.

Van Staveren-van Demen gaf een verslag naar aanleiding van haar bezoek met de N.V.B.-delegatie aan Moskou in Februari 1951. Zij merkte o.m. op, dat de maandlonen in de S.U. naar gelang van de prestatie en de scholing van de arbeider 700 à 2000 roebel bedragen. De algemene ontwikkeling van de arbeiders in de S.U. staat op een hoog peil. Velen hunner spreken zeer vlot Duits en Engels, terwijl een gedeelte bovendien de Franse taal machtig is.

Te 's-Gravenhage sprak Kogenhop-Huig over de mogelijkheden van de arbeidersstaat en de kapitalistische staat. In dit verband behandelde zij vrouwenkiesrecht, huwelijkswetgeving, kinderverzorging, onderwijs en jeugdbeweging.

Hulst betoogde, dat het Nederlandse volk in Rusland geen vijand moest zien, doch een vriend. De volken van de U.S.S.R. hebben bij een oorlog niets te winnen, wel alles te verliezen.

Te Halfweg ontvingen alle aanwezigen een exemplaar van het maandblad "NU".

Hulst gaf een verslag van zijn reis met de "NU"-delegatie naar Moskou in November 1950. Hij memoreerde zoals gebruikelijk zijn bezoeken aan het Kremlin en verschillende fabrieken. In alle grote bedrijven zijn zangkoren, orkesten, toneel- en dansgroepen, die zorgen voor ontspanning van de arbeiders, aldus spreker.

De op deze bijeenkomsten stereotiep terugkerende vraag over emigratie naar de S.U. werd door Hulst als volgt beantwoord: "Emigratie naar de S.U. is niet mogelijk. De S.U. stelt zich op het standpunt, dat alle arbeiders in hun eigen land gelukkig kunnen zijn. Emigreren naar de S.U. zou

voor

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 8.

voor velen een verbetering in de algemene levensomstandigheden betekenen. De S.U. mag bepaalde groepen (emigranten) echter niet bevoordelen boven hun eigen landgenoten en staat daarom emigratie niet toe".

G R O E P IV .

A. EENHEIDSVAKCENTRALE.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
Leiden	31/3	29/175	rustig	W.F.H. van 't Schip onbekend gebleven voorzitter Openb. verg. A.B.W.B.-E.V.C.
Amsterdam	2/4	300/1100	--	W. Woudenberg onbekend ge- bleven voorz. Openb. verg. A.B.W.B.-E.V.C.
Vlaardingen	6/4	50/200	ordelijk	A. Smit Wessel Hartog Openb. verg. E.V.C.
Glanerbrug	7/4	120/150	feestelijk	T. Stuijvenberg Openb. feestavond E.V.C. mmv. cab. gez. "Gemengde Berichten"

De bijeenkomst van de A.B.W.B.-E.V.C. te Amsterdam had een sterk agressief karakter. De bekende Wilhelmus WOUDEBERG secretaris van de A.B.W.B.-E.V.C. wekte de aanwezige bouwvakarbeiders op tot strijd om te bereiken dat een volgende 5% loonsverhoging zou worden uitgekeerd. Opnieuw zouden de arbeiders in de bouwvakken de spits moeten afbijten aangezien er

DIENSTGEHEIM

W.O. 16/1951, blz. 9.

volgens hem geen kans was om de tram of de haven "plat" te krijgen. Volgens hem werden er op de diverse bouwobjecten in Amsterdam reeds geruime tijd kleine bijeenkomsten gehouden met het doel de arbeiders te overtuigen van het nut der acties. "Wij zullen bewijzen, dat de staking nog steeds "het" wapen is", aldus WOUDENBERG.

Te Vlaardingen zeide Wessel HARTOG dat de grootte van de uitkering van de stakers bij Albert Heijn in grote mate zal afhangen van de solidariteit van de arbeidersklasse. Hij gaf toe dat de E.V.C. geen geld heeft om de stakingen te financieren en eiste dat de stakingskassen van de Uniebonden geopend moesten worden.

De overige vergaderingen leverden geen bijzonderheden op.

=====

G R O E P . I V .

=====

B. ONAFHANKELIJK VERBOND VAN BEDRIJFSORGANISATIES.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
----------	-------	-----------------------	----------	-----------	--

Rotterdam	31/3	1070/--	--	W. Smid	Openb. feestavond O.V.B.
Beverwijk	4/4	10/50	rustig	L. Otte A.v.d. Berg	Prop. verg. ter voorbereiding v. een oprichtingsverg. voor een afd. v.h. O.V.B. te Beverwijk

Op de feestavond van het O.V.B. te Rotterdam bracht Wietse SMID, de voorzitter van het uitvoerend bestuur van het O.V.B.

D I E N S T G E H E I M

V.O. 16/1951, blz. 10.

O.V.B. in het bijzonder de havenstaking van Augustus 1950 in herinnering en deelde mede, dat het O.V.B. ruim f.10.000.-- aan de arbeiders zou hebben uitgekeerd, die aan deze staking deelnamen. Deze vergadering werd belegd ter gelegenheid van het 3-jarig bestaan van het O.V.B.

Uit de te Beverwijk gehouden vergadering bleek, dat ook aldaar wordt getracht een plaatselijke afdeling van het O.V.B. te vormen. Anton van den BERG de secretaris-penningmeester van het O.V.B. deelde mede dat deze arbeidersbeweging geen domein zal worden van de politieke partijen, doch alleen zal strijden voor de verwezenlijking van de tot standkoming van een echte socialistische maatschappij. Op de vraag wat gedaan moest worden als het Oosten het Westen zou aanvallen zeide van den BERG "Opnieuw een bezetting riskeren. De arbeiders zullen zich noch voor Oost noch voor West met de wapenen moeten verzetten."

G R O E P VII .

J E H O V A ' S G E T U I G E N .

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
Velp Gem. Rheden	26/3	75/450	rustig	W. Bruins Dagverg.
Dieren Gem. Rheden	26/3	30/100	rustig	M. v. d. Duim Openb. lezing
Leerdam	4/4	26/50	rustig	H. Rooden- Openb. verg. burg

Na een in de morgenuren gehouden z.g. velddienst onder-richtte W. Bruins de vergaderden des middags over de wijze,
- 11 -
waarop

D I E N S T G E H E I M

W.O. 16/1951, blz. 11.

waarop zij z.i. de vertwijfeling van de wereld kunnen overwinnen. De mensheid moet terugkeren tot het geloof in de waarheid. Zolang de vrees niet zal zijn overwonnen zal het slechts weinigen zijn gegund om in de nieuwe gereinigde wereld, die zal komen, te leven. Al de krachten dienen te worden ingespannen om het geloof in Jehova zoveel mogelijk bij de mensen ingang te doen vinden. Tijdens de bijeenkomst, welke 4½ uur duurde, hielden verschillende andere Jehova's Getuigen korte toespraken op godsdienstig gebied, afgewisseld door het zingen van godsdienstige liederen.

Te Dieren voerde de vertegenwoordiger van de Watch Tower Society het woord over het onderwerp: "Kritieke tijden. Waarom bestaan ze thans?." De aardbevingen, oorlogen, de kenmerkende onverschilligheid der jeugd e.d. wijzen er op, dat de instellingen van de Almachtige God worden verontachtzaamd en dat de strijd-vraag Jehova of Satan spoedig zal worden uitgemaakt. Alleen God kan uitkomst geven. Het is volgens inleider thans de tijd alles onder de ogen te zien en wakker te blijven.

H. Roodenburg, evangelist vanwege de Jehova's Getuigen, becritiseerde met gebruikmaking van veel bijbelteksten de kerken, die zich z.i. niet gedroegen zoals in de Bijbel was geboden. Het gebruik van de atoombom in de laatste oorlog was volgens spreker absoluut overbodig geweest. Waarom verzetten de kerken zich niet meer en meer tegen het oorlogsstreven van diverse landen?
